

ščina poučni jezik, nemščina pa o pravem času na pametni način poučni predmet. Vse to mora biti, ker na slovenskih tleh Slovenci nečemo biti podlaga tujčevi peti!

Od nekdanj smo Slovenci zvesti svojim cesarjem in Avstriji. Zato izvolimo le take poslance, ki iz celega srca želijo, da ostane Avstrija celokupna in nerazrušljiva; za prusko Nemčijo, h katerej hočejo naši liberalni nasprotniki naše cesarstvo priklopiti, Slovenci ne maramo. Naš prapor je črno-žolti avstrijskega cesarja, naša zastava krasna slovenska rudečomodro-bela.

Dragi slovenski rojaki, od Solčavskih in Koroških planin do Mure in Sotle, od Slovenskih goric do šumeče Save, poslušajte glas najboljših svojih prijateljev in domoljubov. Dvakrat ste uže povsod zmagali pod njihovim vodstvom. Nasprotniki naši priporočajo samo zagrizene nemške liberalce, Slovenec naj ne bi bil voljen, da zastopa Slovence. Vi pa ne bode vzeli svojih zastopnikov izmed svojih najhujših sovražnikov. Držite se nasvetovanih mož in zopet zmagate kmetškemu stanu na korist, na čast Slovencev, Avstriji na blagor. Na noge torej slovenski možje. Naj Vam ne bo žal za malo truda in časa, ki ga Vam prizadene pot do volišča! Vsak naj stori svojo domoljubno dolžnost in den 19. avgusta bo den narodne zmage in slave.

Živel slovenski narod!

Živela mila domovina!

V Mariboru 31. jul. 1884.

Odbor Slov. društva.

Gospodarske stvari.

Hmeljarjem.

Razglas. V prosepah vzajemnega prometa med hmeljarji in kupčevalci je južnostirsko hmeljarsko društvo uredilo, da bode v času, ko se hmelj obira, kakor tudi v času, v katerem se vršijo od občinskega zastopa v Žavci urejeni hmeljski sejmi, v Žavci v posebnej sobi stalna razstava nabranega in posušenega hmelja v izgledih (muštrih).

Na ta način je hmeljarju priložnost dana svoj posušeni hmelj v izgledih (muštrih) razstaviti; kupčevalcu se pa ta olajšava ponudi, da v tej sobi hitro in natanko poizve, kakšen je posušeni hmelj, koliko ga je, kje se hranuje in kdo ga prodaja.

P. n. hmeljarji se uljudno prosijo, da naj samo izgleda (muštre) od vže res nabranega in posušenega hmelja k razstavi pošljejo.

Izgledi (muštri) naj se pošljejo južnoštirskemu hmeljarskemu društvu v Žavci; dotični hmeljarji naj tudi na tanko povejo, koliko hme-

lja imajo in kje ga imajo; dobro je tudi, ako povejo, koliko ga cenijo.

Udi hmeljarskega društva plačajo za lastno predalo 50 kr., neudi pa 80 kr. na leto. Za manjše muštre se plača po 10, oziroma 20 kr. na leto.

Natančneje v tej zadevi pove društveni tajnik Petriček v Žavci.

Vsakoršnje želje in pritožbe naj se pa upošljejo naravnost podpisnemu predsedniku.

Grad Straussene gg, dne 28. jul. 1884.

Za južnostirsko hmeljarsko društvo:

Karl Haupt, A. Petriček,
predsednik. tajnik.

Sejmi 4. avgusta Arnoče, sv. gore, 5. avg. sv. Janž pod Arvežem, Loka, Miklauž v Susilah, Ptuj; 6. avg. Kaniža, Nova cerkva zunaj Ptuja; 7. avg. Gradec, Radgona.

Dopisi.

Iz Maribora. (Hoj Schmiderer hoj!) Nemški list „Südsteirische Post“ je Hammer-Amboss-kandidata javno vprašal, zakaj še ni iztirjal iz Seidla tistih 4800 fl, katerih je ta na „kreisamtu“ dolžen ostal, ko je okrajnega zastopa krono dr. Schmidererju pustil; in dalje: plačuje li Seidl kaj obresti od teh 4800 fl.? Velike doklade moramo davkoplačilci brez usmiljenja plačati, niti krajcerja ne prizanesejo najubožnejšemu kočlarju ne. Zakaj pa tedaj 4800 fl. ne iztirja mnogoletni „obman“ g. Schmiderer? To je res čudno! Schmiderer odgovarja v „Marburgerci“, da je še sedaj vse tako, kakor je bilo pred 4 leti, to je: Schmiderer niti mezinca ni zmeznil, da bi se dolg iztirjal. To je dosta jasno. In zato mu rečemo slovenski davkoplačilci: hoj Schmiderer, hoj, le poj še nicoj, Slovenci ne gremo za teboj. Daj se v mestu voliti, mi Slovenci pa volimo barona Goedelna in dr. Radaja, pri Schmidererji bi do sodnega dne morali čakati, preden bi za nas kaj storil, tega pa ne utegnemo! Hoj Schmiderer hoj!

Iz Celja. (Pri volitvah za okolico) so Slovenci zmagali samo v tretjem razredu; v 2. propali, ker je Mica Brašičeva se dala premotiti, da je nemčurjem dala pooblastilo dne 23. jul. jeno novo pa od 24. julija Slovencev dano ni obveljalo. Zavrgla je komisija brez uzroka dedičev Golavšekovih iz Griž in pooblastilo iz Celjskega mesta; Jožefu Ledniku pa sodnija ni dala dekreta, da je res oskrbnik znorelega A. Jezernika. Po pravici so torej Slovenci imeli 46 glasov, nemškutarji 44. — V 1. razredu so zmagali liberalci in je tudi celjski opat volil z njimi. Ta mož je sploh od Foreggerjeve volitve sem zvest pristaš libe-

ralcev. Takrat se je pa zelo posebno izkazal. Več slovenskih svojih faranov je pri škofijstvu vložilo pritožbo, da tako vleče z liberalci. Ko je dobil pritožbo, naj se opraviči, pa je šel lastnih ovčic k sodnji tožiti s pomočjo znanega dr. Glantschnigga. In res so zaslišavali čez 40 prič, med temi dva mešnika. Bilo je veliko hrupa in kletve in pohujšanja. Zagovornik dr. Serbec je rekel pri sodnji, da so vse reči dokazane, katere so opatu očitali. Zastonj. Izmed 5 zatoženih bil je Likar obsojen na 8 tednov, kmeta Fr. Lipovšek in M. Žnidar vsak na 4 tedne zapora, Ameršek in Kodela sta oproščena! Tako dela liberalci mešnik s svojimi ovcami! Posavinjčan.

Iz Ruš. (Volilni shod) se je sijajno vršil v g. S. Kodričevj gostilni, ki je bila lepo okinčana. Lepa cesarska in slovenska zastava je plapolala z nad strehe. Došlo je vrlih Slovencev iz domače pa tudi Lembaške, Selniske fare, od D. Marije in sv. Lovrenca v puščavi. Predsedoval je g. Rataj, župan v Laznici-Bistrici. Govora gospodov dr. Radaja in dr. Gregoreca bila sta navdušeno sprejeta. Sedaj so kmetje dobro spoznali, da Slovenci ne črtimo Nemcev. ne zametujemo nemščine, ampak se nje radi učimo tudi v malih šolah, vendar Slovenci smo in ostanemo. Pri nas naj dobivajo najprej domači ljudje, slovenskih staršev sinovi, boljše službe, potem še le drugi; vendar tujci naj se slovenski naučijo, če hočejo naš pšeničak jesti. To bi narobe svet bil, da bi mi Slovenci zavoljo tujcev morali svojo narodnost zatajevati in za tuje lenuhe nemški se učiti. Nemški se učimo za se, za svoje potrebe. Sicer nemške liberalce mestne in njihove nemškutarske petolizce na deželi predobro poznamo. Radi bi še dalje gospodarili in deželno mošnjo v rokah nosili in zmiraj večje doklade nalagali n. pr. celo za nemški teater v Gradci. No, tega nečemo. Proč s Schmidererjem in njegovim nemškutarskim repom! Vrli Ruški peveci so izvrstno peli. Hvala in slava jim. Ruše so slovenske in ostanejo slovenske; mladi zaradi je navdušeno naroden. Odprli so tudi bralno društvo. Živelo! G. Kodrič je dobro vino točil. Iz Maribora je bilo mogo gostov. Vse se je vršilo mirno in redno. Hvala vsem!

Iz Slovenjegraškega okraja. (Volitev.) Najbolj gjujsni liberalni brezverci, najhujši nasprotniki Slovencev so nam slovenskim gospodarjem priporočali ali glažutarja Gasteigerja ali pa Pleschiutchniga, trgovca z lesom, za našega deželnega poslanca si izvoliti. No! toliko pa vže vemo — da tistega, kogar nam taki ljudje — naši najostudnejši politični sovražniki — vsiljujejo, nikakor ne smemo voliti; vsaj si nihče noče kozla za vrtnarja postaviti, in nemški pregovor pravi: „nur die dümmsten Kälber wählen sich ihre Fleischhacker selber!“

Mi bomo volili svojega dosedanjega deželnega poslanca č. g. doktorja Josipa Šuca, mestnega župnika v Slovenjem Gradci zopet v poslanca. Ta gospod poznajo, kakor redko kdo, sklepe rane kmečkega stanu, in so sami sin kmečkih starišev, in so kmečkega stanu, Slovencev in katoličanov — kakor nas vže večletne skušnje učijo, iskreni zagovornik in hrabri branitelj. Priča tega je slovenjegraški okrajni zastop in stenografični zapisniki deželnega zbora, kjer so se večkrat pogumno in krepko potegnili za kmečki stan, za pravice Slovencev in obrtnikov. Ravno zato jih pa tudi pešica nemških liberalcev sovraži in preganja, ker ve, da mora pastirja vdariti — kdor hoče ovce razškropiti. Ako bomo pri volitvi 19. avgusta Slovenci in katoličani — če tudi nemški tako zložno postopali, kakor se zdaj kaže, bo naša zmaga tako sijajna — kakor še nikdar nobena poprej. To vejo tudi nasprotniki; zato in zaradi bohnosti in preobilnih opravil se je g. Pleschiutchnig odločno odpovedal kandidaturi, zato se nje brani g. Gasteiger prevzeti. Vkljub temu pa mu hočejo nemški liberalci po sili svoje glase dati, da bo svet izvedel, da se še niso spametovali. Slovenjegraški okraj ima 33, Šoštanjski 28, Mahrenberški pa 34 volilnih mož. Na noge tedaj narodnjaki, da se pri volitvah volilnih mož, ki se tukaj v četrtek 7. prihodnjega meseca začnejo, sami zanesljivi, dobro katoliški in narodni možje izvolijo — ki potem svoje volilne poštenosti ne bodo za smodke, pivo ali kaki petak na prodajo nesli, ampak bodo vsi prišli 19. avgusta semkaj voliti in se vsaj eno uro pred volitvijo v gostilni g. Hankeja zbrali, kjer jih bomo Slovenjegraški volilci vže pričakovali. Posebno še pa naj rodoljubi v posameznih farah in občinah za to skrbijo, da bo zadosti zdatno število naših zanesljivih prvotnih volilcev šlo volilnih mož voliti, da jih kdo po zvijači ne prehititi ter naj izid volitve nemudoma našemu kandidatu naznanijo. —

Od sv. Lenarta v Slov. goricah. (Celjski lisjak) poteplje se po našem okraju in bi rad kde bodi pri kmetih nekaj spustil pa ne marajo za njega, ker se le Slovence dela, da bi leži slovenske piške loviti in žrti. Kakov prijatelj da je on kmetom, to se vidi iz lista, kder se je iz mene norca delal, ker sem kot veren kristijan mešniku Božid. Raiču pri sv. Trojici roko poljubil. To sem storil, ker spoštujem v naših mešnikih Kristusa samega, čegar sv. Telo vsaki dan v rokah imajo. Le neverniki se nam morejo radi tega režati, pаметen, veren kristijan ne. Kdo pa je v Celje mene izdal? Nek „Lenarčan“, pri katerem sem moral za delavce šnopsa kupiti. Lisjak celjski t. j. krivi: „Kmečki prijatelj“ ima nas zaradi naše trdne vere „milovanja vredne“

kmete. No, naj le počaka, bo uže videl, kako bomo slovenski kmetje njegove liberalne, nemške kandidate Schmidererja itd. vrgli, da se bo vse treslo ob volitvah. Mi smo pošteni Slovenci in hočemo slovenskih poslancev, katere nam bode „Slov. Gospodar“ priporočal. Za tujce, ki našega jezika ne poznajo in ga tudi poznati nečejo, ne maramo. Proč z mariborskim Schmidererjem. Naj gre rajši šnopsa kuhat!

Iz slov. bistriškega okraja. (Stieger pa njegova garda) leče in lazi, vozi in plazi po celem okraju za kmeti proseč, le volite liberalce, le liberalce, ponuja pa tudi nove ceste kakor Jud kramo. V spodnji Loznici je obetal stezo okrajno v Oplotnico. Isto je obetal v gornjej Bistrici. Ker je od teh dveh stez le ena mogoča, tako bode se vsakako ali Lozničanom ali gornje Bistričanom obrisati. Zato pa kmetje Stiegerju nič ne verujejo. S tem ne opravi nič. Svetujemo mu, naj si obesi čez ramo par „flaš šnopsa“. Tako utegne saj par pijanih muh vjeti; poštenih Slovencev pa na noben način ne. — V novi vesi bi rad Stieger volilen mož bil. Repnigg in Pliberschegg sta tje šla ljudi lovit. Po volitvi bo obed pri Auerji. Če bi volitve še en mesec trpele, bi vsi bisterski nemčurji postali usmiljeni Samaritani. Po volitvah se vé bo pa le „gšäfft“.

Iz Velenja. (Volili) bomo tokrat Slovenci silno težko. V ponedeljek 4. aug. volijo ne doma, ampak v Velenji občine: št. Janž, št. Ilj, št. Andraž in se vé tudi Velenje v hiši g. Raka, kder na mizi stoji „šilvereinski mandele“: v torek 5. aug. sv. Florijan in Topolšica v Šoštanji tudi v šilvereinskem brlogu. Dne 4. aug. bo v št. Ilji sejem. Bo li župan sejem nadzoroval ali šel volit? Od šilvereina so za Velenje priporočeni sami šilvereinerji: Fr. Skaza, H. Goll, K. Tischler, F. Feder, J. Rak. Nemčurjem dišijo slovenski groši sicer so pa rjoveči levi, ki iščejo kako bi kovega Slovenca hitreje pohrustali. Na noge, rojaki! Vsak, ki ima srce za vero, dom, cesarja, naj pusti ta dan vse delo doma in hiti na volišče, pogumno, neprestrašeno, da bodo le narodni možje izvoljeni.

Iz Brežic nam piše g. Šnidersič: „Ni res da sem bil jaz vzrok, da so na Bizeljskem zaradi trtne uši vinograde izkopavali in z žveplovim oglikom zalivali. Vlada je v ti reči ravnala po mnenji skušenih mož, kateri so to vražo že v drugih deželah opazovali. Zelo majhno število mož je takrat bilo, kateri so z jasnim očesom gledali nesrečo, ki se v trtni uši naši okolici rodi; lahko je bilo, sleparjem nevedne motiti in zoper gospodske naprave podpihovati; pravili so celo, da trtne uši ni! Danas je o tem vse drugače, kajti priprosti kmet že gleda pustinje po gričih, kder je pred letom še draga vinska kapljica zorela. Nihče v Bizeljskih, Pišečkih, Kapelskih in Sromeljskih

goricah, ne veruje, kakor bi bil jaz trtno uš izmislil, da bi po nepoštenem poti si blaga nakupičil. Ni res, da bi bila gospodska moj vinograd le z vodo močila, med tem ko so sosedom z žveplovim oglikom trte polivali. Tudi ni res, da bi gospodska ne plačevala prikazanih odškodnin. Pri tukajšnji štibrarnici se je vsace-mu odštevalo, kar mu je bilo odmerjeno; se vé, da ne more se vinograd plačati, ako se je le 30—40 trt izkopalo in zalilo! Dostavek uredništva: Glej dopis g. dr. Srebreta v štev. 26. „Slov. Gosp.“

Od Save. (Volicem) Brežkega, Kozjanskega in Sevnškega okraja. Prejšnji poslanec Šnidersič se Vam zopet za poslanca ponuja. On je vže v zadnjem deželnem zboru Slovence zapustil in k nemškim liberalcem preskočil. Zdaj pa se popolnoma tistim vdal. Za njega agitirajo Vaši najhujši sovražniki, znani nemškutarji. Prej se je še Šnid. delal, da je Slovence in da hoče za Slovence delati. Zdaj pa se je očividno pokazal, da je najhujši sovražnik Slovencev. On berači okoli najhujših nemškutarjev, da bi za njega delali. Najhujše nemške liberalce ima on za svoje podpornike. V Brežicah dela za njega znani sovražnik Slovencev Lastnig, bivši davkar, v Kozjem pa nekov Suppanz pa saj jih poznate in tako lahko veste kdo je Šnidersič. Ne dajte se premotiti od njega. Mi smo Slovenci in hočemo Slovenca voliti, ne pa takega, ki se le ob času volitev za Slovenca šteje; ves drugi čas z nemškutarji pleše. Ne verjamite volkovom, če tudi pridejo v ovčji obleki. Nemškutarji Vam pravijo: Ne volite Jerman-a, on je Kranjec. G. Jerman je do 30 let med slovenskimi Štajerci služboval, torej je po vsej pravici Štajerec. On je pa tudi prave slovenske in naše krvi. On je rojen okraj Save, poštenega slovenskega kmeta sin. Kranjeci so Slovenci, kakor mi. Torej se ne dajte slepariti od sovražnikov. — Kdo pa je Šnidersič, on pa ni ne Štajerec niti Kranjec. Tudi ni našega rodu. Iz tega lahko sprevidite, da Vas hočejo nemčurji le slepariti. — Šnidersiča imajo Brežičani, ki so kot najhujši nemškutarji znani, za župana. Oni so ga tudi za načelnika okrajnega zastopa izvolili. Ko bi tudi hotel, tako ne more biti Slovenec, ker bi ga potem Brežičani ne hoteli več imeti. On se tudi ne more in ne smeje za kmetski stan potegniti, ker mora zastopati koristi Brežkih in drugih mestjanov, ker on je sam mestjan in celo mestjanski župan. Meščani delajo na to da bi kmeta skubili in bremena na kmetski stan valili. Šnid. mora z njimi držati. Brežičani ga pa podpirajo, ker vejo da ž njimi drži ne pa s kmeti. Jerman se je pa kot kmetski sin od nekđaj za kmetski stan potegoval, in vse zdajno njegovo delovanje gre na to, kako našemu slovenskemu kmetu pomagati.

Iz slov. bistriškega okraja. Volitve za deželni zbor so tukaj. Pred vsem nam je sedaj potreba, gledati na to, da si izvolimo volilnih mož, kateri se ne bodo po nobeni ceni dali zmotiti od naših nasprotnikov. Posebno velja to za naš okraj. Nikjer na spodnjem Štajerskem toliko ne trpijo Slovenci, kakor v našem okraju od strani nemčurstva. Strahovito je, kako pri nas delajo in rogovilijo, o čemur se je pa vže tako dosta pisalo. Pa vse to njim ne bo nič pomagalo, naj nas begajo, ali nam žugajo. Ali se ne damo več premotiti, ampak hočemo svetu pokazati, da smo pravi zavedni Slovenci, in se nečemo več tujcem uklanjati. Vsakemu, kateri bi nas utegnil priti nagovarjati, da naj volimo Schmidererja in kterege koli njegovih tovaršev, hočemo pošteno vrata pokazati. Mi hočemo enoglasno voliti od katoliško-narodne stranke postavljena kandidata barona Goedelna in gosp. dr. Radaja kod naša poslanca za deželni zbor, zakaj ta dva gospoda sta naša, poznata naše potrebe, in sta se vsaki priložnosti za nas potegovala. Kako pa naši nasprotniki? Oni ne znajo našega jezika, nas pri vsaki priložnosti zaničujejo in psujejo. In ti ljudje si še pa potem mislijo, da bomo ž njimi držali? Nikolj in nikdar ne. Sramota bodi za vsakega od nas, kateri bi se še kedaj družil z nemčurji, kakor se nahajajo v slov. Bistrici in drugod. Ali vsi hočemo in bomo enoglasno volili naše slovenske poslance. Živela baron Goedel in dr. Radaj.

Franc Mlakar, posestnik.

Iz Krškega ob Savi. (Naznanilo v zadevi „Zgodovine štajerskih Slovencev.“) Za to knjigo, katero pripravljam za priljubljene mi štajerske Slovence, zanima se sem ter tje kak naročnik, povprašajoč, kdaj knjiga izide. Naj torej javno v „Slov. Gospodarju“ povem, da je dotiskanje dospelo do 10. pole. Ker utegne pa knjiga od 250—3000 strani obsegati, zato bode natiskovanje trajalo še 2—3 mesece. Knjiga se bode tiskala v mnogo iztisih, toliko bode njih število, da bode mene knjiga nenavadno veliko stala. Naročnikov se je že lepo število prijavilo, vendar bi prosil, da bi se domoljubi še oglašali, vsaj iz 51 župnij se mi do sedaj še nihče ni prijavil. Da bode moja „zgodovina štajerskih Slovencev“ dobra, temu dokaz je ta ugodna okoliščina, da sodelujejo še zdaj pri njej najboljši poznavatelji štajerske lokalne zgodovine, katerih imena bode še knjiga sama priobčila.

J. Lapajne.

Iz Slatine. (Nemila smrt) pobrala nam je nadepolnega mladega g. bogoslovca Jurija Ogrizka. V soboto bil je lep sprevod. Rajnega spremljevalo je 5 duhovnikov, med temi bili so tudi č. g. kapelan iz Poličan. Na grobu zapela se mu je nagrobница in — ločili smo se tužnim srcem, tembolj, ker je bil rajni obče

priljubljen nadarjen in delaven. Bodi mu zemlja lahka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Werndelnove puške so popravili in jih začeli mej vojake deliti, do sedaj so jih dobili 4 regimenti. Okolo 25. avg. začnejo veliki manevri na Gorenjskem v Kranjski deželi, 10.000 pešakov, 400 ulanov in artillerija s 16 kanoni bodo se udeleževali. — Meščanskih strelcev, liberalnih dobreživecev nemških, je mnogo odšlo iz Dunaja streljat v Lipsko na Saksonskem, ki je podložno pruskej Nemčiji, ter nesramno govorilo, da se uže zedinjene čutijo s Nemci v „rajhu“. Naj pa precej zunaj ostanejo, toti prusaki. — Graški namestnik je iz zapisnika veleposestnikov izbrisal posestnike v deželskej knjigi vpisanih hramov; tako zgubi n. pr. mariborski Girstmajer ml. volilno pravico. Liberalce je to močno razjezilo; „Tagespošto“ grize volilni oklic kmetških volilcev, kder priporočajo Goedelna-Radaja. Nekaj stavkov je ponatisnila pa varno zamolčala, da imajo štajerski kmetje 200 milijonov intabuliranih; resnica liberalcem oči kolje. — Korošci upajo takrat na večih voliščih zmagati, zelo gotovo prodereta Einspieler in Muri v Velikovci. Slovenci občudujemo koroške Slovence in jim iz srca čestitamo. „Mir“ je pokazal svojo moč. Podpirajmo ga. Vratna ves je pogorela, 54 hiš, škode je 200.000 fl. — Isterski poslanec dr. Vitezić dela na to, da bi vsi slovenski in hrvatski poslanci iz Istrije in Dalmacije v državnem zboru se združili in skupno postopali. Vseh je 26. To bi uže davno imeli storiti. — Čehi so začeli z Madjari prijazniti se. Blizu Temesvara je človek za koleru umrl. V Zagrebu so 8 dijakov iz vseučilišča izključili, ker so zoper vladajočo stranko delali.

Vnanje države. Nemci imajo zopet volitve za državni zbor, liberalce podpirajo Angleži z denarjem, ker so ti za svobodno kupčijo vneti, kar je se ve angležkim kramarjem po godu. — Ruski cesar pride kmalu v Varšavo potem v Granico, kder se snide z našim cesarjem, s katerim se poda v Aleksandrovo obiskat nemškega cesarja. — Na Turškem imajo tuje države svoje lastne pošte, Turki jih hočejo zameniti s turškimi, zoper to se pa vsi branijo, tudi naši ministri in poslanik v Carigradu. — Papež bodo v bližnjem konzistoriji imenovali 30 škofov in 8 kardinalov. — V južnej Arabiji spuntalo se je več rodov zoper turško nasilstvo. — V srednjo Afriko in tudi zapadno skušajo sedaj Evropeci prodirati in se naseliti, ker baje kmalu bolj zdravo tam postane, ko začnejo drevesa zasajati in vrtove; zamorcev štejejo tam veliko milijonov duš. Pred kratkim še to nam nič ni bilo znano; sploh smo mislili, da